

Dôkazy znalosti a identifikačné protokoly

Martin Stanek

Department of Computer Science
Comenius University
`stanek@dcs.fmph.uniba.sk`

Cryptology 1 (2021/22)

Obsah

Dôkaz znalosti diskrétného logaritmu

Schnorrov identifikačný protokol

Fiatova-Shamirova heuristika

Identifikačný protokol z RSA

Úvod

- ▶ IPS (Interactive Proof System) predpokladá neobmedzene výpočtovo silného dokazovateľa P
- ▶ praktické použitie: PPT dokazovateľ s pomocným vstupom (tajná/súkromná informácia)
- ▶ napr. ak P pozná izomorfizmus $G_1 \simeq G_2$, tak vie realizovať ZK IPS pre GI v polynomiálnom čase
- ▶ identifikačná schéma
  - ▶ dvaja účastníci P (dokazovateľ) a V (overovateľ)
  - ▶ P vygeneruje svoj súkromný a verejný kľúč
  - ▶ P dokáže svoju identitu účastníkovi V prostredníctvom znalosti súkromného kľúča
  - ▶ pritom V nevie o identite P presvedčiť niekoho ďalšieho (o súkr. kľúči sa nedozvie nič)
  - ▶ konštrukčný prvok pre podpisové schémy

Dôkaz znalosti diskrétného logaritmu

- ▶ $(G, \cdot)$ – grupa prvočíselného rádu q ; generátor $g \in G$
- ▶ spoločný vstup P a V (verený kľúč): $x \in G$
- ▶ P pozná hodnotu $w \in \mathbb{Z}_q$ (súkromný kľúč, svedok, witness): $g^w = x$

Protokol:

1. $P \rightarrow V: z = g^r$ pre $r \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_q$
  2. $V \rightarrow P: c \xleftarrow{\$} \{0, 1\}$
  3. $P \rightarrow V: a = r + cw \bmod q$
  4. V overí, či platí $g^a = z \cdot x^c$
- ▶ protokol viackrát opakujeme
  - ▶ V akceptuje práve vtedy, keď P uspeje vo všetkých opakovaníach

Vlastnosti protokolu

- ▶ úplnosť (*completeness*): triviálne, pri znalosti w vie P uspieť vždy,
$$g^a = g^{r+cw} = g^r \cdot (g^w)^c = z \cdot x^c$$
- ▶ bezznalosť (*zero-knowledge*): pomocou black-box simulácie:
  - ▶ simulátor S má k dispozícii x a V^*
  - ▶ S zvolí $c' \xleftarrow{\$} \{0, 1\}$
  - ▶ S simuluje V^* na vstupe $z = g^a \cdot x^{-c'}$, pre $a \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_q$
  - ▶ ak V^* vygeneruje výzvu $c = c'$, tak trojica $\langle z, c, a \rangle$ je korektnou trojicou pre simulovanú komunikáciu; v opačnom prípade resetuje V^* do predchádzajúceho stavu
- ▶ korektnosť (*soundness*): keďže $\forall x \exists w : g^w = x$, tak pojem korektnosti ako pre IPS nemá veľký zmysel
  - ▶ pripomeňme, že pri IPS korektnosť bola o situácii, keď vstup nie je z jazyka
  - ▶ tu nás zaujíma situácia, keď P nepozná w

Úspešný beh $\Rightarrow$ znalosť w

- ▶ namiesto korektnosti požadujeme, aby z úspešného behu protokolu vyplývala znalosť w k danému x
- ▶ neformálne: P vie správne odpovedať na každú výzvu
  - ▶ $c = 0$: $g^a = z$
  - ▶ $c = 1$: $g^{a'} = z \cdot x$
  - ▶ odtiaľ $g^{a'-a} = x$ a teda pozná $w = a' - a$
- ▶ samozrejme, uspieť by P mohol aj bez w , ak by vopred vedel hodnotu c
  - ▶ vhodná príprava z podľa predpokladaného c
  - ▶ $c = 0$: $z = g^a$ pre $a \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_q$
  - ▶ $c = 1$: $z = g^a \cdot x^{-1}$ pre $a \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_q$
  - ▶ problém nastane, ak výzva bude $1 - c$
  - ▶ šanca uspieť pri k opakovaníach je 2^{-k}

Formálnejší prístup

- ▶ NP relácia $R \subseteq \{0, 1\}^* \times \{0, 1\}^*$ je určená DPT algoritmom $W(\cdot, \cdot)$
  - ▶ $R = \{(x, w) : W(x, w) \text{ akceptuje}\}$
  - ▶ W je polynomiálny vzhľadom na dĺžku prvého vstupu ($|w| \leq p(|x|)$)
- ▶ súvisiaci NP jazyk $L_R = \{x : \exists w W(x, w) \text{ akceptuje}\}$
  - ▶ ľahko vidieť, že $L_R \in \text{NP}$
- ▶ množina svedkov pre x : $R(x) = \{w : W(x, w) \text{ akceptuje}\}$
- ▶ pre predchádzajúci dlog problém/protokol:
  - ▶ $R = \{(x \in G, w \in \mathbb{Z}_q) : g^w = x\}$
  - ▶ $L_R = G$

Extraktor znalosti

- ▶ knowledge extractor $\sim$ spôsob naplnenia korektnosti (soundness, special soundness)
- ▶ PPT algoritmus K , ktorý pre ľubovoľný P^* taký, že uspeje na vstupe $x \in L_R$, vypočíta svedka, teda $K(P^*, x) \in R(x)$
- ▶ potrebné formalizovať “uspeje”, t.j. vzťah medzi pravdepodobnosťami
- ▶ týka sa len $x \in L_R$, lebo inak je $R(x) = \emptyset$ a K nemá čo vypočítať
- ▶ extraktor znalosti pre predchádzajúci (dlog) protokol:
  1. K simuluje P^* a získa $z \in G$
  2. K si zapamätá stav P^*
  3. K poskytne P^* výzvu $c = 0$ a získa odpoveď a_0
  4. K resetuje P^* do stavu v kroku 2
  5. K poskytne P^* výzvu $c = 1$ a získa odpoveď a_1
  6. následne $a_1 - a_0 = \text{dlog}_g(zx) - \text{dlog}_g z = \text{dlog}_g x$
- ▶ K vie overiť správnosť získaného w a vie skúšať postup extrakcie viackrát (redukcia pravdepodobnosti neúspechu), ak P^* neuspeje vždy

Schnorrov identifikačný protokol

- ▶ $(G, \cdot)$, $|G| = q$, g – ako predtým
- ▶ dokazujeme znalosť $\text{dlog}_g x = w$, pre nejaké $x \in G$
- ▶ výzva nie je bit ale ľubovoľná hodnota zo $\mathbb{Z}_q$

Protokol:

1. $P \rightarrow V: z = g^r$, pre $r \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_q$
2. $V \rightarrow P: c \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_q$
3. $P \rightarrow V: a = r + cw$
4. V akceptuje práve vtedy, keď $g^a = z \cdot x^c$

Schnorrov identifikačný protokol – vlastnosti

- ▶ úplnosť: $g^a = g^{r+cw} = g^r \cdot (g^w)^c = z \cdot x^c$
- ▶ extraktor znalosti:
  - ▶ postupujeme podobne ako pre bitovú výzvu
  - ▶ resetujeme P^* pre výzvy $c \neq c'$
  - ▶ po získaní príslušných odpovedí a, a' spĺňajúcich $g^a = zx^c$ a $g^{a'} = zx^{c'}$, dostaneme: $g^{a-a'} = x^{c-c'}$
  - ▶ teda $a - a' = w(c - c') \Rightarrow w = (a - a')/(c - c')$
- ▶ (perfektná) bezznalosť pre čestného overovateľa:
  - ▶ čestný $\sim$ výzva c je volená uniformne náhodne zo $\mathbb{Z}_q$
  - ▶ simulátor S zvolí $c \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_q$
  - ▶ S dopočíta $z = g^a/x^c$, pre $a \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_q$
  - ▶ simulovaná komunikácia: $\langle z, c, a \rangle$
  - ▶ pre nečestného overovateľa nevieme spraviť efektívnu black-box simuláciu

Fiatova-Shamirova heuristika

- ▶ Schnorrov protokol je interaktívny
- ▶ neinteraktívna verzia: P pošle dáta a V overí
- ▶ Fiatova-Shamirova heuristika:
  - ▶ výzva konštruovaná z prvej správy pomocou h.f. $c = H(z)$
  - ▶ predpokladáme vhodný obor hodnôt H (tu $\mathbb{Z}_q$)
  - ▶ idea: P nevie c , kým nezvolí z , ani k c nevie dopočítať vhodné z
- ▶ FS heuristika – transformácia trojkolového HVZK dôkazu znalosti s verejnými hodmi mincou do schémy pre digitálne podpisy

FS heuristika pre Schnorrov protokol

- ▶ predpoklad $H : \{0, 1\}^* \rightarrow \mathbb{Z}_q$ je náhodné orákulum
- ▶ podpisovanie správy m :
  1. $z = g^r$, pre $r \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_q$
  2. $c = H(m || z)$
  3. podpis $\sigma = (c, \underbrace{r + wc}_s)$
- ▶ overenie podpisu:
  1. $z = g^s \cdot x^{-c}$
  2. overenie $c = H(m || z)$
- ▶ porovnajte so Schnorrovou podpisovou schémou

Identifikačný protokol z RSA

- ▶ Guillou-Quisquater
- ▶ inštancia RSA: $n = p \cdot q$, e nesúdeliteľné s $\varphi(n)$
  - ▶ požadujeme dostatočne veľké prvočíselné e
- ▶ pre $y \in \mathbb{Z}_n$ dokazujeme znalosť x : $x^e = y \bmod n$
- ▶ počítame mod n

Protokol:

1. $P \rightarrow V$: $z = r^e$, pre $r \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_n$
2. $V \rightarrow P$: $c \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_e$
3. $P \rightarrow V$: $a = rx^c$
4. V akceptuje práve vtedy, keď $a^e = zy^c$

Identifikačný protokol z RSA – vlastnosti (1)

- ▶ úplnosť: $a^e = (rx^c)^e = r^e \cdot (x^e)^c = zy^c$
- ▶ (perfektná) bezznalosť pre čestného overovateľa:
  - ▶ čestný $\sim$ výzva c je volená uniformne náhodne zo $\mathbb{Z}_e$
  - ▶ simulátor S zvolí $c \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_e$
  - ▶ S dopočíta $z = a^e / y^c$, pre $a \xleftarrow{\$} \mathbb{Z}_n$
  - ▶ simulovaná komunikácia: $\langle z, c, a \rangle$
- ▶ simulácia nečestného overovateľa vs. efektívnosť
  - ▶ malé e – black-box simulácia, potreba iterovať protokol
  - ▶ veľké e – jeden beh stačí, nevieme spraviť efektívnu black-box simuláciu

Identifikačný protokol z RSA – vlastnosti (2)

▶ extraktor znalosti:

- ▶ nech P uspeje v protokole pre dve výzvy $c \neq c'$ s rovnakým z
- ▶ teda máme a, a' : $a^e = zy^c$ a $a'^e = zy^{c'}$
- ▶ dostávame $(a/a')^e = y^{c-c'}$ (★)
- ▶ $\text{nsd}(e, c - c') = 1$, lebo $c \neq c' \in \mathbb{Z}_e$ a e je prvočíslo
- ▶ (rozšírený Euklidov algoritmus) nájdeme $u, v \in \mathbb{Z}$: $ue + v(c - c') = 1$
- ▶ umocnením (★) na v máme:

$$(a/a')^{ve} = y^{v(c-c')} = y^{1-ue} = y \cdot y^{-ue} \Rightarrow y = \underbrace{(y^u \cdot (a/a')^v)}_x^e$$

Identifikačný protokol z RSA – poznámky

- ▶ FS heuristika – neinteraktívny protokol voľbou $c = H(z)$
- ▶ konštrukcia podpisovej schémy analogicky ako pre Schnorrov protokol
- ▶ P pri realizácii protokolu nepotrebuje poznať súkromný RSA exponent d
- ▶ identity-based ~ schémy založené na identite, verejný kľúč je verejná informácia (napr. e-mailová adresa)
  - ▶ $y_A = H^*(id_A)$; $x_A = y_A^d$
  - ▶ potrebná dôveryhodná tretia strana generujúca súkromné kľúče
  - ▶ nie je potrebné podpisovať certifikáty